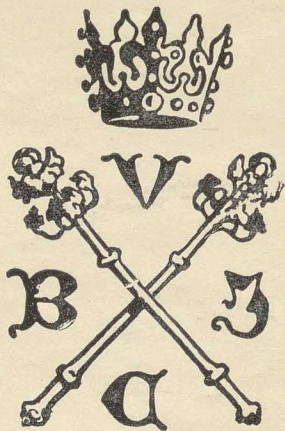

CIMELIA

0

kat komp.

490

490

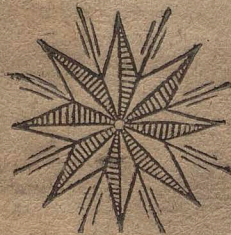
CIMELIA

S. W. 769

D Komicie wi-
dzianey Roku przeszlego/
1 5 7 2. w Listopádu y
w Grudniu.

Ktora z pisanía Jerzego Pusá/
teraz nowo z Niemieckiego ie-
zyka ná Polski przelożoná.

WYDAWCA
WARSZAWA

Cin. 0. 490

Komete ktora tego prze-
szlego Roku 1572 w miesiacu Li-
stopadu aże do Grudnia wi-
dziana była.

TA goraiaca pochodnia / na wyso-
kim syrokim powietrzu / blisko
naszego glownego punktu albo
Zemli / jest napirwey obaczona okolo 17.
dnia Listopada / a od tey niezwyzejney
wielkości / kstatu y miejsca obaczając / iz
żadna pospolita gwiazda / ani planeta
brć niemogła. A jest takowa Kometą pro-
sto pod Krolewskim Stolcem / w którym
Gwiazdeczna Cassropea siedzi / spolnie
y gwiazdeczney w posrzedku natkomo-
nego stolca. A ta gwiazdeczność Cassro-
pea ma 13 gwiazd / z ktorych 4 sa od trze-
ciey wielkości / a šestć od czwartej wielko-
ści / a iedną od piątey wielkości / a dwie
od szestej wielkości: Ktore wszystkie ta-
nowa gwiazda w wielkości przewyższa.
Oznawmuiec tho / że ku tym trzynastie
gwiazdom nic nie przynależy / ale insey
a cudzey sposobności jest.

Po wtore przewyższa swa swietnością
A 2 wszystkie

wszystkie inſe pięć Plánet / ktore Gwiaz
zdom przyrownáne ſa.

Po trzecié / iest tak wyſoka ná niebie y
Zenithu tej gwiazdy / że żadney plánecie
takiey wyſokoſci doſiac podobnoſć nie
ieſt: Stad iáſnie / iż żadna Pláneta nie
ieſt / ále záſzóná albo zápalóná máteria z
ſpoſobu á natury Komet.

I Po czwarte / iż żadnego ſtrumienia ál
bo miotły z ſiebie nie wypuſzcza / iáko Ko
mety miewáia. To iest ná to odpowiede:
Iż też Komety przedem widziane by
wáty krom ſtrumieni / iáko Scribentow
wie Gwiazdárſkich hifſtoriy ſwiádeża.
Atemu / gdy te gwiazde obaczáia porá
nu / kiedy y nas nániſzey ſtoi / tedy widzied
iákie okrutne promienie od ſiebie miece
po wyſtykch ziemiách. Przeto doſtátecz
ná Kometá moze być hácowaná.

I Po piáte / ieſliby kto z tej gwiazdy plá
nete chćiat wżynić / náprzećiwko temu
tak mowie / Iże dnia 25 Liſtopáda / go
dſiny 7. min. 14. po południu / przy kto
rym nápirwſzy ſtopieñ ſkopu y z ta gwia
zda ná południu ſtat / á ná ſpodku piwſzy
ſtopieñ wagi. A ná wſchod ſłońca 26 ſto
pniu Ráká / á ná zachod ſłońca záſie we
26. ſtopniu Kozorożczy / przytym czerwó
noogniſty

noogniſty Mars nie dáley o dwa ſtopniá
z nimi podſedi. Sáturmus á Merkurius
tego cháſu byli w Niedziwádku / Słońce
w Strzelcu / Wenus w Wadze / Aſieżyć
we Lwie / tak / że ty pięć plánet pod ho
rizontem ſtáneli / á tylko ſámuchny Ju
piter w dzieſiáctym domu Niebá ſtat:
Stad iáſnie poznáć / iż tá przerzeżóná
gwiazdá nie iest pláneta żadná z tych.

Tychże Komety troiákie
właſnoſci ſa / iáko iest Zienna /
Gwiazdeczna / y Wietrzna.

W Jedzieć mamy / iż ty Komety cze
ſtokroć ſwoie počátki počia przy
rodzonego z ziemie máia / kiedy ty
dymy albo wilgotnoſci pobudzáia / ktore
ku gorze wſtepuiac / ſpotem ſie w kupa
ſćiajáia / ná ſpoſob wielkiey gory / albo
nieiákiey rowniey ziemie wielkoſci páń
ſtwa iákie^o / á takowa wielkoſć máteriey
ſtoi ná mieyſcu w kupie krazac ſie / ktora
potym zá niebieſkiemi Biegi bywa poru
ſzoná y nádol ſpedzoná / y tak długo bedzie
wzruſzoná áże wſchnie / y ogniſta máteria
z nię przyprawioná bedzie. A k tej te
2 3 przycho

przychodzi druga gwiazdca na własność
iako od Gwiazd/ Stońca/ Miesiaca/ Pa-
net/ co sa Elementy ognia/ y tak bywa ta
materia przyprawiona przez złączenie
nabliższych planet y gwiazd/ y tak zmoc-
niona/ że z niey będzie iasne palające świat-
ło wezrymione. Co wszyscy pospolicie zo-
wiemy Komety.

A iżebys z tego iacne duchowne wyro-
zumienie wziat/ nie inaczej sie to dzieie/
jedno iako pobożnego Boga sie boiacego
człowieka prosby a medlitwy obłoty nie-
bá przerażania / a od Pana Boga wysłu-
chane bywania. Tak też ta czarna wilgo-
tność y czarny smach naszych wstawie-
nych złości y grzechow/ ktore czynimy (wy-
stepuic przeciwko Panu Bogu) wste-
puie w wielkości łupy zgromadziwszy sie
wzgore / ktory taki obrzydliwy smac y
wilgości grzechow naszych/ gdy czas przy-
dzie od sprawiedliwego Boga/ bywa na-
dot na naše głowy zrucony. ze wszystki-
mi kaźniami/ biedami y nárzekaniem/ ná-
ten nadzny świat/ to jest sprawá Boża/
ktora Komety w pobudzeniu gniewu
Bożego znaczą.

○ włas

○ własności Bie- gu Komety.

Ztym gdym to obaczył (powiada
stádacz) takowa gwiazde/ wważa-
iac iey skutki/ iako ná 25 dniu Miesiaca
Zistopada o godzinie 7. minuty 14 po
południu/ kiedy y nas naywyższy jest ná
27 stopniu/ we 20. minucie/ że sie od ho-
rizontu albo od Stońca podniosła w-
zgore/ a prawie w pol Cyrkla potnocne-
swoie stanie zasądziła ta gwiazda: A iey
ruskanie bylo przez wstepowanie proste
w 360. stop: osiádia tedy ta gwiazda pol-
nieba w 10. do° w stolcu Kassiopee pospo-
tu z innymi gwiazdami Andromede/ ktore
láncuché sa spiete spolnie z poczatké iey
w stopie/ y ié° nowey sphyery okrazone. A
stora okoto ich Persens pospotu z głowa
Algol itez Cepheus/ przy ktorych sita gwí-
azd sa własności Sатур: y Wenusowey.
Ossobliwie obaczytem / że ta Kometá ob-
tych náznáczonych gwiazd przy stolcu nie-
co sie pomknetá za Cepheusem. etc.
Ale Jowis ná niebie bedac naybliffy
swoim biegiem przy tey Komecie/ wste-
puie swoim okolnym cyrklem w zgore
sie wy-

się wynosząc / nieco nazad wstępuje. A w tymże biegu zatrzymawa się ta Kometę w swoim postępie: Abowiem się tu gorze wynosząc / zaś się nazad do Cepheusa ściągając / a farby wszystkie Jowiszowi przynależące z siebie nawiecy okazuje. Dla tego ta Kometę (jest tu słusnemu a prawdziwemu rozróżnieniu) że pochop i początek swój wzięła od Jowisza / przez które iey przyrodzenie z tey iey farby włośow / które miece w promieniach swoich / jest nazwana Cometa Rosea. to jest / Rozżana Kometę: y nąyduie się to iże stamie swoje ma w Zodyaku w 9. spherze / w 6. stopniu Byka (nie omylnie).

Wstępuje też ta Kometę w zgorę do nasze Horyzontu / w znamię Strzelca. Daley nie mogłem iey obaczyć iedno w 26. dniu miesiąca Listopada o 7. godzinie przed południem / gdy nanięz stała / była iey wysokość od Horyzontu 22. stopni 40. minut / a gdy obaczył iey pirawę wysokość / to jest / 79 stopniow 20. minut / od 90. stopniow odeymuiac / zostaje 10. stop: 40. m: tak daleko ięże stoi ta Kometę od naszego Zenitu ku północy / ledwo 4. stop: 5. m: od tego Cyrkla Arctyka / to jest / od cyrkla morskiego wozu.

Nad które

Nad którymi ziemiami ta Kometę
ta swoy bieg ma.

A przydaie te 10. stopniow y 40. minut które tam wyszy zbywaia / tu naszymu przylegtemu niebu / ta 51. stopniow y 10. minut / przyda 61. stop: y 56. minut. Potym prosto iako snurem zamierzył / bieży przez północne morze / między Dunsta y Norweyjską ziemię / y przez te wyspy które zowią Orchades / y Ebude / potym przychodzi przez ziemie Białeńską / y przez wiele pustyni nie osiadłych / y przez grubych bez rozumnych ludzi ziemie: ażę przechodzi państwa w rozkazowaniu wielkiego Chama. Potym iedzie przez Tatarską ziemię / Białą Rus / ażę do Moskwy / potym przez Kewle / y Islanty. Stad zaś wdaie się przez morze / w którym trafia na wyspę Bornholm / y rusza się przed się daley na morze / wstępując ażę do nas zajmuiac część Watakiej ziemie / Zamorskich ziem / Dunstkiej ziemie / stadże do nas przychodzi w południe prawie w nasze linie.

Co znaczy ta Gwiazdę z swoimi
tu wypetnieniu sztukami
Ten stolec Krolewski przy którym ta Kometę
stoj / znamionuje wielkie niezgody a
rostryki

rostryki przy wielkich Potentaciech sta-
now rozmaitych/ ktore dla potrzebnych
przeżyn wważając y siebie/ lepszych za-
miliżec/ niżli ie wielkim opisaniem obja-
wić/ a zwłażęją iże między Duchowieńst-
wem w tym rozruchu/ będzie wielka od-
miana z strony nabożeństwa/ wielkie też
swary y niezgody między ludźmi tymi kto-
rzy sie prawy obierają. To znaćzy ta czar-
ka Cepheusowa/ iże stolec a władza Du-
chowna będzie zacnym Mężem serca pań-
skiego tak postanowiona y utwierdzona/
iże wiele poważnych rzeczy ku prawemu
końcu porównane beda.

Tak też to Czerzygrániste niebezpieczne a
złe oświecenie Jow: y Mar: z Kozoroż-
cą a z Skopu pochodzące/ y to złączenie
Satu: z Merk: w Niedźwiatku/ znaćzy
pretkie a z podziwieniem wielkie Kacze-
stwa/ ktore wiele Narodow pobudza ku
niezgodzie/ a wielce szkodliwemu poru-
szeniu/ strzedz sie potrzeba pilnie wpa-
du/ ia ko przez Moskwićna/ Tatárzyna/ aby lu-
dzie nie byli do więzienia podawani. etc.
Jako te gwiazdy Andromede tancuchem
związane iasnie okazują. Co znaćzy ta
gwiazda Perseusowa ścietą głowę Algo-
lowe dzierżąc w ręku z druga wciągnio-
na śablą że będzie wielkie krwie rozlanie

w bogich niewinnych ludźi.

A ponieważ ta kometá to známie By-
kowe przyjeta/ známionuje wielkie stázy
wrodzaiow ná polách y w ogrodziech wo-
selskich żywności przez susza/ y wielkie wia-
try. Co przeciwny Saturnus z Merku-
ryusem w Niedźwiatku znaćzy/ niesy-
chane powietrze/ z ktorých ziemie trze sie
nie powstawac będzie.

Przez Strzelca zaśie ná 9 niebie beda-
cego/ známionuje przez tey Komety tam
y sam nie wstáwiczne wstepowanie/ wci-
śnienie między Sláchetnymi a Wielmożnymi
stany/ czci/ także ich wrzędow odmienie-
nie. ci też ciężkimi myślami y kłopoty be-
da zátwożeni/ także y Doktorowie/ rozu-
mni y naużeni w piśmie ludźie/ że to rzecz
znaćzna będzie ná świecie. Ten teze w-
schod w Niedźw: grozi nam iádowitemi
chorobami/ Morowym powietrzem/ tak
też innymi niezliczonymi przypadki.

Ten zaśie dobry Szostak Saturná y
Marsá z Niedźwiatká y z Kozorożcá w-
stepniaey/ známionuje tájemne sprzysie-
żenie y zbuntowanie pogan/ tak Turkow
iako y Gog/ Magog/ frogiego narodu ku
wielkiej walce. A ná kogo to przydzia-
okazuje nam iasnie Czwártak Marsow/
B 2 Kto remu

ktoremu Jupiter iako odpowiedne listy
posłał że to na Arzesćjany przypaść ma/
dla te^o z siebie wykład tey Komety jest
bardzo dziwny a ku wyrozumieniu trudny:
przeto że swoimi promieniami na wsyt-
ki ziemie wkazuje w czym osobliwa zakry-
ta tajemnica się zamyka: Bo tey wykład
y wyrozumienie się ściaga ná to/ że przy-
dzie przypaść wsytkiemu światu/ tak
Poganom/ Turkom/ Zydom/ y innym nie-
wiernym/ iako y Arzesćjanom.

Náprzeciwko temu wsytkiemu oká-
zuie się nádziała bardzo poćieśna za pomo-
cą Boga swoich obrońca najwyżego/ że
ta Kometá w Byku będąc/ Lwa Turces-
kiego swoim kwadratem bardzo niesze-
ścić będzie: przeto że Mars Turckiego
szczęścia pomocnik będąc bieży w Wodni-
ku do aspektu tey Komety/ ktory jest iako
śmy powiedzieli w łasce Jewifowej zasa-
dzony/ z cze^o wznawać musimi (wzywá-
jąc pomocy milego Boga) że zwycięstwo
zostanie między Arzesćjany.

Zgadza się tá Kometá z onym wiel-
kim Zaciemnieniem/ ktore się działo 67. y 69.
y 70. Roku/ tymże sposobem z takimi
straśliwymi ognistymi promieniami wy-
młające/ co po kilku lat wielekroć wi-
dziane

dziane bywały/ przeto z takiego niebie-
skiego znaku iasnego a znoćnego nápo-
mniania pewnie a zaiste z pełnocy przy-
bliżania się k nam wielkie gnawne zna-
czne walki/ z ktorych biada y narzekanie
powstanie/ przez ktore wiele państw lu-
dzie żatobliwie spusłoseni strącem będą/
z czego przypadnie głod/ drogosc/ mor/
powietrze/ a za tym czego lepsz^o trudno
się spodziewać.

Osobliwie te Państwa te plagi námie-
nione nawiecey weźmia y weźmiakami ich
będą/ osobná Niemiecka ziemia/ máta
y wielka Polsta/ Szwarcarska/ Szwaba-
ska/ Duryńska/ Ziska/ Szaska/ Franca-
nia, Irlandia, Loeryńska/ Francuska/ má-
ta Britannia, y Angelska ziemia/ wysp-
e Slesko/ Jtem Włoska ziemia/ Sicilia,
Apulia, Krolestwo Czeskie/ Turckie/
Cappadocia, Indyjska/ Norwedzka/
Szweccka/ Dunsta/ Tatarska/ Watacka/
y Westphalska ziemia/ y cokolwiek Mo-
sejskiej Rzeczce przyległo.

☞ To wiedzieć musimy pewnie za-
stosćiami y przestępkami naszymi/ że takim
karniam milego Boga trudno wóć ma-
my. Dla tego puszczam ná rozeznanie
D 3 wiernym

wiernym a prawdziwym Krześcijanom
iako sie tu takiemu wielkiemu wypadu go
tować maia: Jzby w tych przysztych bia
dách y nárzekaniu siebie sami wiecey
mili ciekrcé zbawienny mi obietnicami
mili sie bać a dżec mieli / bo ten przewo
rotny zly świat / ktory sie żadnemu ná
pominaniu wiać y pohamować nie da
przydzie tu rozpáczy. Gdyż wiara Krzes
scijansta krwia sie zaczęta / krwia sie ro
zrosta / roskrzewita y pomnożyta ná swies
cie / krwia bedzie dokonana.

¶ A z tego wszytkiego co Pan Bog
z nami poczynać raczy co iuz przeżrzal
niech bedzie temu cześć y chwala
ná wieki wiekom wzda
wana / Amen.

*Ms 944 /
p. 100v. 12/20*

Biblioteka Jagiellońska

stdr0004216

